

A Győri Ítéltábla dr.Dobos István ügyvéd által képviselt felperesnek alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt a Győri Törvényszék előtt folyamatba tett perében Győrött, 2016.évi február hó 24.napján P.20.870/2015/4.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 7.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett 952.000 (kilencszázötvenkettőezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében 6.900.000 forint vagyoni és 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Álláspontja szerint az alperes megsértette a Vht.138.§-át és 34.§./6/ bekezdését. Ezzel okozati összefüggésben a felperes a végrehajtási záradékba foglalt 6.900.000 forint összegű gyermektartásdíj követeléséhez nem jutott hozzá. Előadta a végrehajtói mulasztás esetén nincs olyan rendes jogorvoslat, amelynek igénybevétele feltétele lenne a kárigény érvényesítésének. Hangsúlyozta, hogy két alkalommal is előterjesztett végrehajtási kifogást.

A nem vagyoni kár iránti igényét az alperesi jogellenes magatartás miatt bekövetkezett egészségromlására alapította.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy jogellenesen járt el, mivel az adós elévült gyermektartásdíj követelést ismert el utólag, amely pénzkövetelésnek minősül. Hangsúlyozta, hogy a felperes kára rendes jogorvoslattal elhárítható lett volna, ezekkel azonban nem élt.

Kifogásolta a felperes hanyag eljárását, amelynek következtében a 2004.februárjától mulasztásban lévő adós csak 2011-ben tett tartozáselismerő nyilatkozatot, és a felperes csupán 2013.évben kérte a végrehajtási záradék kiállítását.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a feljegyzett kereseti illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli.

Ítéletének jogi indokolása szerint a perbeli jogvita elbírálására a régi Ptk.349.§./1/ bekezdésében rögzített speciális, valamint a 339.§./1/ bekezdése szerinti általános feltételek teljesülését kell vizsgálni.

Kiemelte, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette. Vizsgálni kell a régi Ptk.339.§./1/ bekezdése értelmében a kártérítés törvényi feltételeinek a fennállását is.

A Vht. a bíróság részére nem általánosságban biztosítja a végrehajtó eljárása feletti törvényességi ellenőrzést, hanem azt a rendes jogorvoslat (végrehajtási kifogás) igénybevétele esetén teszi lehetővé.

A Vht.217.§./1/ bekezdése szerint a bíróság csak a végrehajtási kifogás előterjesztése esetén jár el. A végrehajtó intézkedésének törvényességét, illetve mulasztását pedig a Vht.9.§-a értelmében alkalmazandó Pp.215.§-a szerint a kifogás tartalmi keretei között bírálja el. Mindez azt jelenti, hogy a végrehajtó kártérítési felelőssége sem általában a végrehajtási eljárás szabálytalanságára, hanem az egyes végrehajtási cselekmények jogellenességére alapítható.

A kártérítési perben a bíróságnak a Ptk.349.§./1/ bekezdésében foglaltakra figyelemmel azt kell vizsgálnia, hogy a kár okozójaként megjelölt intézkedés vagy mulasztás tekintetében a károsult a kár elhárításához szükséges jogorvoslati lehetőséget kimerítette-e.

A rendes jogorvoslat kimerítése csak akkor valósul meg, ha a benyújtott jogorvoslat formájában, tartalmában alkalmas lehet az állított jogellenes és kárt is okozó közhatalmi magatartás korrigálására.

Tényként állapította meg, hogy a felperes a közjegyző által 22016.Ü/396/2013/1.szám alatt kibocsátott végrehajtási záradéka révén - az okirat 3/c. pontjából kétséget kizáróan megállapíthatóan - gyermektartásdíjból eredő kötelezettséget, tehát gyermektartásdíj jogcímén fennálló igényt érvényesített. E minőségen nem változtat, hogy kizárólag lejárt - 2004.február 14-től 2011.május 3. napja között keletkezett - tartozást foglalt magában.

Nem fogadta el az alperes azon védekezését, hogy a Vht.14.§-a értelmében a tartásdíj végrehajtására lejárt 6 hónapnál régebbi részletek vonatkozásában csak a nevesített feltételek megvalósulása esetén kerülhet sor.

Álláspontja szerint az alperesre irányadó Vht.34.§./6/ bekezdése értelmében a gyermektartásdíj végrehajtására irányuló ügyekben előleg bevétele nélkül köteles eljárni a

végrehajtó. Ezért az alperesnek a Vht.138.§./1/ bekezdése alapján a végrehajtási záradék 2013.április 17.napján történt kézhezvételét követően 3 munkanapon belül - legkésőbb április 22.napjáig - intézkednie kellett volna az adós ingatlanának lefoglalása iránt.

Az alperes mulasztásban megnyilvánuló jogellenes magatartása kétséget kizáróan megállapítható, hiszen csak június 3.napján kezdeményezte a felperes végrehajtási jogának bejegyzését az ingatlan-nyilvántartási hatóságnál. A végrehajtási jogot a **Település 1i** Járási Földhivatal 2013.szeptember 18-án jegyezte be.

Az is tény, amennyiben az alperes törvényes határidőben intézkedik, a felperes végrehajtási joga legalább széljegyként feltüntetésre kerül a "C"i ...hrsz.-ú ingatlan tulajdoni lapjára. Ez esetben "B" végrehajtó 0107.V.2024/2011/20.számú ingatlanárverési hirdetményén végrehajtást kérőként megjelent volna a felperes. Ez esetben a sikeres árverést követően az adós ½ illetőségének ellenértékéből befolyt 7.070.000 forintból a felperes - a Vht.165.§./1/ bekezdés a./pontja és a 167.§-a alapján - 4.917.808 forinthez hozzájuthatott volna, mert a gyermektartásdíj követelés megelőzte a pénzintézet felé fennállt tartozást.

A felperest kár amiatt érte, mert a 2013.május 24.napján kelt árverési hirdetményen végrehajtást kérőként való feltüntetése elmaradt, ez pedig igénye figyelmen kívül hagyását eredményezte.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a laikus felperesnek is fel kellett ismernie, hogy a 2013.május 31.napján átvett, 0107.V.2024/2011/20.szám alatt "B" végrehajtó által kibocsátott árverési hirdetményen végrehajtást kérőként való feltüntetése elmaradt. Ez a tény reá nézve sérelmes, ezért elvárható, hogy ezen végrehajtási intézkedéssel szemben a rendelkezésre álló, a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslatot - végrehajtási kifogás - igénybe vegye. Erre azonban nem került sor.

Tény, hogy 2013. október 1.napján a felperes végrehajtási kifogást terjesztett elő arra hivatkozással, hogy "B" nem vette figyelembe végrehajtási jogának 2013.június 4.napján történt széljegybe vételét. Ez - benyújtásának időpontjára figyelemmel - azonban nem volt alkalmas a kár elhárítására, hiszen 2013.július 29. napján az árverés sikeresen lezajlott.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a kifogás benyújtása ellenére a felperes a károkozásként konkrétan megjelölt jogsértés orvoslására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget nem merítette ki, ezért a keresetet elutasította.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, melyben elsődlegesen a Pp.252.§./3/ bekezdése alapján kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását.

Másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként, hogy az ítélet tábla a felperes keresetének a jogalap és az összecszerűség tekintetében is adjon helyt. Igényt tartott a felmerült első- és másodfokú perkoltség megfizetésére is.

Fellebbezésének indokolásául előadta, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen tekintette a Ptk.349.§./1/ bekezdése szempontjából a végrehajtási kifogást rendes jogorvoslati lehetőségnek. A perbeli esetben akkor is marasztalható az alperes, ha a felperes végrehajtási kifogást nem nyújtott be.

Kiemelte a felperes két alkalommal is élt a végrehajtási kifogás jogával: a 1801.51.Sz.Vh.952/2013. és a 1801.51.Sz.Vh.954/2013. ügyszám alatt folyamatban volt végrehajtási eljárásokban. Ezen kifogásokra tekintettel a kártérítés feltételeit is teljesítette. E körben hivatkozott a HVG-Orac Ptk.Kommentár 5.4. pontjában foglaltakra, amely szerint: a 349.§. alapján a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette. E szabály természetesen csak akkor előfeltétele a 349.§. alkalmazásának, ha a kárt határozathozatallal okozták, hiszen intézkedéssel vagy mulasztással okozott sérelem esetén a jogorvoslat igénybevétele fogalmilag kizárt.

Kiemelten hivatkozott arra, hogy a fentiek szerint mulasztás esetén a rendes jogorvoslat igénybevétele fogalmilag kizárt. Tény, hogy a felperes nem nyújtott be végrehajtási kifogást, ez azonban a Kommentár alapján nem eredményezhette volna a kereset elutasítását.

Álláspontja szerint, ha a felperes a Vht.217.§./1/ és /2/ bekezdésében meghatározott végrehajtási kifogás jogával nem élt, ez még önmagában nem zárja ki a Ptk.349.§./1/ bekezdésében foglaltakat, mivel a végrehajtási kifogás nem vonható a rendes jogorvoslati lehetőségek körébe.

Hangsúlyozta, hogy a felperes a Ptk.4.§./4/ bekezdése értelmében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle általában elvárható. A végrehajtási kifogás benyújtása túlmegy azon a követelményen, ami a jogi ismeretekkel nem rendelkező felperestől általában elvárható.

Így a felperes mulasztása számára nem róható fel, a felperest ebben az esetben felelősség nem terheli.

Kiemelten hivatkozott arra, hogy a Pk.43.számú állásfoglalás ismeretében a bírósági végrehajtásról szóló törvény szerinti végrehajtási kifogás nem sorolandó a rendes jogorvoslati eszközökhöz a Ptk.349.§./1/ bekezdésének rendszerében. A jogalkotói cél nem a végrehajtási kifogás maradéktalan benyújtása volt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a felperes fellebbezését a Pp.256/A.§. f./pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és az alábbiak szerint alaptalannak ítélte.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás adatait a Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított meg és az ebből levont jogi következtetése és érdemi döntése is helytálló. Az ítélet tábla mindenben osztotta az elsőfokú bíróság megalapozott jogi álláspontját és az ítélet indokolásában foglaltakat. A felperes fellebbezésében felhozott érveire figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen jutott arra az álláspontra, hogy az alperes kártérítési felelőssége akkor állapítható meg, ha a kártérítésnek a Ptk.349.§./1/ bekezdésében írt speciális és a Ptk.339.§-ának /1/ bekezdésében szabályozott általános feltételei együttesen fennállanak. A speciális feltétel, valamint az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben álló kár bekövetkezésének bizonyítása a Pp.164.§./1/ bekezdése értelmében a felperest terhelte.

Mindezeket figyelembe véve az ítélet tábla azt vizsgálta, hogy a végrehajtó kifogásolt tevékenységének mely részéhez kapcsolódik rendes jogorvoslat és ezt a károsult - felperes - igénybe vette-e.

Helyes az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, hogy a bíróság nem általában vizsgálja a végrehajtó felelősségét, hanem csak a Vht.-ben meghatározott jogorvoslat esetében, azok tartalma és keretei között jár el.

A Vht.217.§-ának /1/ bekezdése szerint a végrehajtó törvénysértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása ellen a fél vagy más érdekelt végrehajtási kifogást terjeszthet elő a végrehajtást foganatosító bírósághoz. A Vht.222.§-a pedig megállapítja, hogy a végrehajtó intézkedése elleni jogorvoslatnak nincs halasztó hatálya. Amennyiben tehát a sérelmezett intézkedés ellen volt helye jogorvoslatnak és azzal a károsult nem élt, a kártérítési felelősség általános feltételeinek vizsgálata szükségtelen.

Az ítélet tábla osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, hogy a kereset alapjául megjelölt egyes mulasztásokat, hibákat a bíróságnak külön-külön kell vizsgálnia.

Megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperest mulasztás terheli, mert a közjegyző által kibocsátott végrehajtási záradék vonatkozásában figyelmen kívül hagyta, hogy az abban szereplő igény gyermektartásdíj jogcímén jár. Ezért az alperesnek a Vht.138.§./1/ bekezdése alapján a végrehajtási záradék 2013.április 17.napján történő

kézhezvétele után 3 munkanapon belül intézkednie kellett volna az adós tulajdonát képező ingatlan lefoglalása iránt. Ezt az intézkedését az alperes csak 2013.június 3.napján kezdeményezte. Ennek eredményeként pedig a 2013.május 24.napján kelt árverési hirdetményen a felperes végrehajtást kérőként történő feltüntetése elmaradt.

Ugyanakkor az is tényként állapítható meg, hogy a felperes az "B" végrehajtó által kibocsátott 0107.V.2024/2011/20.szám alatti árverési hirdetményt 2013. május 31.napján átvette.

Az ingatlan árverési hirdetmény 2.oldala pedig egyértelműen tartalmazza, hogy a **Település 1i** Járásbíróságnál az intézkedés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül végrehajtási kifogást lehet előterjeszteni.

Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon megalapozott jogi álláspontjával, hogy a laikus felperesnek az árverési hirdetmény átvételét követően fel kellett ismernie, hogy a hirdetményen végrehajtást kérőként nem szerepel, figyelemmel arra, hogy 15 végrehajtást kérő feltüntetésre került. Azt is észlelnie kellett, hogy ez a tény reá nézve sérelmes. Ezért elvárható lett volna, hogy a tájékoztatásban foglaltaknak megfelelően igénybe vegye a végrehajtási kifogás jogintézményét.

Ezért az ítélet tábla nem osztotta a felperes fellebbezésében foglalt azon álláspontját, hogy a végrehajtási kifogás nem vonható a rendes jogorvoslati lehetőségek körébe.

A korábbi bírói gyakorlatban kialakult szakirodalmi megközelítés a rendes jogorvoslati lehetőséget arra az esetkörre szűkítette, melyben a közigazgatási, bírósági, vagy ügyészi szerv határozatot hozott. Határozathozatal hiányában az intézkedéssel, vagy mulasztással megvalósított károkozás esetén a rendes jogorvoslatra és így annak az elmulasztására sem látott lehetőséget. Az újabban kialakult bírói gyakorlat azonban következetesen a rendes jogorvoslati lehetőségek közé sorolja a Vht.217.§-a szerinti végrehajtási kifogást (BH.2003/154., EBH.2008.1878.), mely kifejezetten nem határozathozatalhoz kapcsolódik, hanem a végrehajtó törvénysértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása ellen irányulhat.

Mivel a felperes az átvételtől számított 15 napos határidőn belül ezen jogorvoslati lehetőséggel nem élt, ezért az elsőfokú bíróság a régi Ptk.349.§./1/ bekezdése alapján, a konjunktív feltételek hiányában megalapozottan utasította el a felperes keresetét.

Az a tény, hogy a határidő leteltét követően a felperes 2013.október 1.napján elkésztett végrehajtási kifogást terjesztett elő nem jelentheti azt, hogy a felperes a végrehajtási kifogási jogát gyakorolta. Erre határidőn túl került sor, és ezért nem volt alkalmas a kár elhárítására.

Mindezen indokok alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperesnek költsége nem merült fel, ezért e tárgyban az ítéltábla a határozathozatalt mellőzte.

A peres eljárásban a felperes személyes költségmentességben részesült, így a Pp.78.§./1/ bekezdése és a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./1/ bekezdése és 14.§-a értelmében a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Győr, 2016.évi július hó 11.napján

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Mészáros Zsolt sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó